

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2026-352-21>

УДК 338.45:338.124.4:658.8

JEL Класифікатор: L20, M21, D81, G32

КОРБУТ Сергій

Хмельницький національний університет

<https://orcid.org/0009-0008-3731-1423>

АРХІТЕКТОНІКА МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

У статті обґрунтовано необхідність формування цілісного механізму забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах турбулентності, кризових явищ, посилення регуляторних вимог, ресурсних обмежень і підвищеної контрактної відповідальності. Підкреслено, що поодинокі безпекозабезпечувальні заходи не дають системного результату без упорядкування та інтеграції в загальну систему управління. Метою дослідження визначено розроблення механізму забезпечення економічної безпеки будівельних підприємств у кризових умовах на засадах системно-функціонального підходу.

Розкрито архітектоніку механізму як структурно-функціональну композицію взаємодіючих елементів, що відображає взаємозв'язок підсистем підприємства, управлінських функцій і безпекозабезпечувальної функції та логіку прийняття рішень за критеріями мінімізації загроз, забезпечення безпеки й стійкості. Зазначено, що безпекозабезпечувальна функція інтегрується в ключові підсистеми. Систематизовано групи вимог до механізму: структурні, процесні, динамічні та економічні, які відповідно задають архітектоніку, керуваність, здатність протидіяти турбулентності та доцільність.

Запропоновано трансформувати глобальні й локальні виклики будівельного сектору у конкретизовані загрози, які можуть бути формалізовані через індикатори та включені до контурів моніторингу і реагування. Визначено суб'єктів і об'єкти управління, обґрунтовано два сценарії: переривання трансформації викликів у загрози на ранніх етапах (превентивний) і локалізацію наслідків реалізованих загроз (реактивний). Показано, що вхідною точкою внутрішнього контуру механізму є моніторинг викликів, а інтеграція безпекозабезпечувальної та управлінської функцій забезпечує перехід від «сигналу» до рішення. Окреслено цикл реалізації рішень: операціоналізація, впровадження, контроль і коригування.

Ключові слова: механізм, економічна безпека, ризик, система, управління, стійкість.

KORBUT Sergiy

Khmelnytskyi National University

ARCHITECTONICS OF THE MECHANISM FOR ENSURING THE ECONOMIC SECURITY OF A CONSTRUCTION ENTERPRISE UNDER GLOBAL CHALLENGES

The article substantiates the need to develop an integrated mechanism for ensuring the economic security of construction enterprises under growing environmental turbulence, crisis phenomena, stricter regulatory requirements, resource constraints, and heightened contractual liability. It is emphasized that isolated security-related measures do not produce a systemic outcome unless they are logically structured and integrated into the overall enterprise management system. The study aims to design a mechanism for ensuring the economic security of construction enterprises in crisis conditions based on a systemic and functional approach.

The paper reveals the architectonics of the mechanism as a structural-and-functional composition of interacting elements that reflects the interrelations among enterprise subsystems, management functions, and the security-provision function, as well as the decision-making logic guided by the criteria of threat minimization and the assurance of economic security and resilience. It is noted that the security-provision function is embedded in the key subsystems of the enterprise. The groups of requirements for the mechanism are systematized as follows: structural, process, dynamic, and economic requirements, which respectively determine the mechanism's architectonics, controllability, capacity to counter turbulence, and practical feasibility.

It is proposed to transform global and local challenges of the construction sector into specific threats that can be formalized through indicators and incorporated into monitoring and response loops. The subjects and objects of management are identified, and two scenarios are justified: interrupting the transformation of challenges into threats at early stages (preventive scenario) and localizing the consequences of realized threats (reactive scenario). The paper shows that the entry point of the internal loop of the mechanism is the monitoring of challenges, while the integration of the security-provision cycle and management functions ensures the transition from a "signal" to a managerial decision. The decision implementation cycle is outlined, including operationalization, implementation, control, and adjustment.

Keywords: mechanism, economic security, risk, system, management, resilience.

Стаття надійшла до редакції / Received 19.02.2026

Прийнята до друку / Accepted 20.03.2026

Опубліковано / Published 31.03.2026

This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC-BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

© Корбут Сергій

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

В умовах зростання турбулентності зовнішнього середовища, кризових явищ, посилення регуляторних вимог, ресурсного обмеження та підвищеної контрактної відповідальності будівельних підприємств особливого значення набуває формування цілісного механізму забезпечення їх економічної безпеки. Варто зазначити, що наявність окремих безпекозабезпечувальних функцій або заходів не гарантує системного результату без їх логічного впорядкування та інтеграції в загальну систему управління підприємством. Саме тому виникає

необхідність формування архітектури механізму забезпечення економічної безпеки підприємства як внутрішньо узгодженої конструкції взаємодіючих елементів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ З ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ

Проблематика економічних та управлінських механізмів, які позитивно впливають на економічну безпеку підприємств активно досліджується у безпекології, серед науковців необхідно виділити праці: Гавловської Н., Кривдика М., Рудніченка Є. [1, 2], Живко З. [3], Ілляшенко О. [4], Козаченко Г., Погорелова Ю. [5], Тульчинської С., Солосіча О. [6], Матюха С. [7], Притиса В. [8] та інших.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ СТАТТЯ

Однією з важливих проблем для будівельних підприємств є прийняття управлінських рішень заснованих на чіткій взаємодії всіх ланок управління і спрямованих на забезпечення їх економічної безпеки, що обумовлює необхідність розроблення відповідних механізмів.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є розробка механізму забезпечення економічної безпеки підприємств будівельної галузі в умовах кризи.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Архітектура механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі відображає структурно-функціональну композицію його складових, взаємозв'язок функціональних підсистем, загальних функцій та безпекозабезпечувальної функції, а також логіки прийняття управлінських рішень за домінуючими критеріями, зокрема мінімізації загроз, забезпечення економічної безпеки та стійкості суб'єкта господарювання. Такий підхід ґрунтується на положеннях системно-функціонального підходу, відповідно до якого безпекозабезпечувальна функція розглядається як рівнозначна загальносистемним функціям та інтегрується у підсистему підприємства. Архітектурі механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі в умовах глобальних викликів представлено на рис. 1.

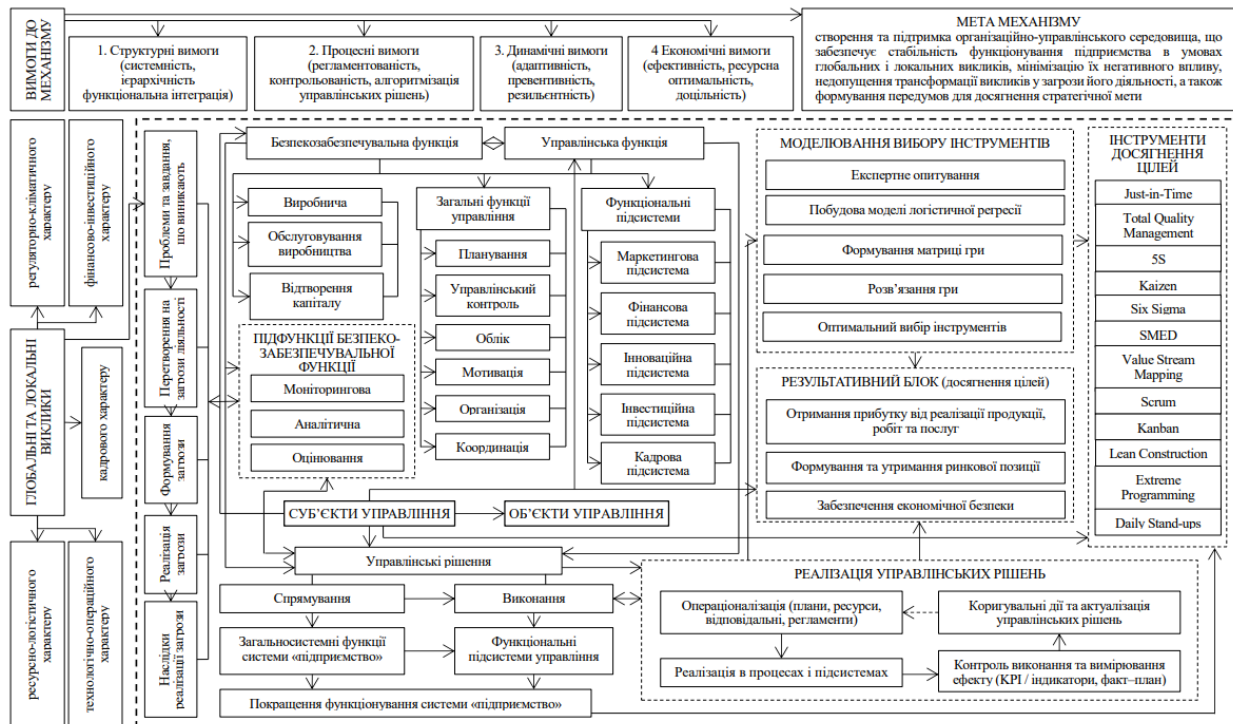

Рис. 1. Архітектура механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі в умовах глобальних викликів

Представлена архітектура механізму забезпечення економічної безпеки підприємства (рис. 1) включає ключові його елементи, а також відображає взаємозв'язки між ними. Такий підхід дозволяє перейти від фрагментарного реагування на виклики та загрози до проактивного управління стійкістю підприємства в умовах глобальних та локальних викликів. У межах цього підрозділу буде обґрунтовано структурну побудову механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі, визначено його складові та

принципи їх взаємодії, а також сформовано логіку інтеграції безпекозабезпечувальної функції у систему прийняття управлінських рішень.

На рис. 1 представлено вимоги до механізму, які згруповано відповідно до логіки його формування та функціонування, і включає наступні:

– структурні вимоги (системність, ієрархічність функціональна інтеграція) – механізм має бути побудований як цілісна система, елементи якого (функції, підсистеми, інструменти тощо) не існують ізольовано, а поєднанні в логічну архітектуру. Окрім того, структура механізму повинна мати певну ієрархію і водночас забезпечувати функціональну інтерпретацію безпекозабезпечувальної підсистеми з ключовими підсистемами підприємства (маркетинговою, фінансовою, інноваційною, інвестиційною та кадровою);

– процесні вимоги (регламентованість, контрольованість, алгоритмізація управлінських рішень) – механізм має функціонувати як процес, зокрема має бути регламентованим (ґрунтуватися на сформованих правилах, процедурах, регламентах), контрольованим (містити показники, контрольні точки тощо) та алгоритмізованим (мати чіткі сценарії дій та алгоритми);

– динамічні вимоги (адаптивність, превентивність, резильєнтність) – механізм має бути адаптивним (забезпечувати здатність швидко перебудовувати структуру плани, процеси, тощо), превентивним (ґрунтуватися на ранньому попередженні та недопущенні ескалації), забезпечувати резильєнтність (тобто сприяти функціонуванню та відновленню після шоків);

– економічні вимоги (ефективність, ресурсна оптимальність, доцільність) – механізм має бути економічно виправданою системою (сприяти зменшенню витрат, підвищувати стійкість тощо), використовувати оптимально ресурси та бути доцільним з точки зору масштабів діяльності підприємства, портфеля проектів тощо.

Отже, структурні вимоги задають архітектуру механізму, процесні – забезпечують керуваність та відтворюваність механізму, динамічні – формують здатність протидіяти турбулентності зовнішнього середовища та переривати трансформацію викликів у загрози, а економічні – гарантують практичну доцільність та ефективність механізму для підприємств будівельної галузі.

Варто зазначити, що метою механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі є створення та підтримка організаційно-управлінського середовища, що забезпечує стабільність функціонування підприємства в умовах глобальних і локальних викликів, мінімізацію їх негативного впливу, недопущення трансформації викликів у загрози його діяльності, а також формування передумов для досягнення стратегічної мети.

Таблиця 1

Трансформація глобальних і локальних викликів у загрози для будівельних підприємств

Глобальні, локальні виклики	Загрози для підприємства
Ризики об'єктного середовища (безпекові обмеження / доступ / повітряні тривоги тощо)	Зупинка (неможливість) виконання робіт (послуг) Руйнування об'єктів будівництва
Вразливість ланцюгів постачання	Зрив постачань матеріалів, дефіцит ресурсів
Вартість капіталу та кредитні умови ESG-вимоги, «зелена» умовність фінансування та закупівель Скорочення інвестицій в енергоефективність будівель	Дефіцит фінансування та нестача обігових коштів
Дефіцит робочої сили	Дефіцит персоналу
Нестача кваліфікованих працівників Нестача системних програм підготовки кадрів під нові вимоги, технології тощо Ризики охорони праці та психосоціальні фактори Зростання вимог до якості робіт Низький рівень продуктивності	Компетентнісний дефіцит
Енергетичні ризики Ризики об'єктного середовища (безпекові обмеження / доступ / повітряні тривоги тощо)	Дефіцит електроенергії, палива та енергетичні перерви
Зміна структури попиту Інфляція та волатильність вартості будівництва	Скорочення попиту, переформатування портфеля замовлень
Запровадження СВМ у ЄС Вартість та доступність матеріалів і ресурсів Декарбонізація будівель і будівельних матеріалів	Зростання вартості матеріалів
Енергетичні ризики Інфляція та волатильність вартості будівництва Зростання вартості праці	Волатильність вартості будівництва та ризик фінансової дестабілізації проектів
Посилення будівельних норм та дозвільних процедур	Корупційно-адміністративні бар'єри в дозвільно-контрольному контурі Інституційна нестабільність та адміністративний тиск
Посилення вимог до енергоефективності та екологічних вимог у будівництві NDC 3.0 – секторальна інтеграція будівель Відходи будівництва та демонтажу ESG-вимоги, «зелена» умовність фінансування та закупівель	Регуляторно-екологічна невідповідність
Декарбонізація будівель і будівельних матеріалів Потреба переходу до циркулярних практик Низький рівень цифровізації	Зміна будівельних трендів, зниження ринкової стійкості

Будівельний сектор є особливо чутливий до глобальних та локальних викликів, які зображені на рис. 1, і до них належать: регуляторно-кліматичні, ресурсно-логістичні, фінансово-інвестиційні, кадрові та технологічно-операційні. З метою забезпечення аналітичної компактності та подальшого використання результатів у моделюванні варто трансформувати наведені виклики у загрози діяльності підприємств будівельної галузі. Така трансформація необхідна з огляду на те, що виклики за своєю природою відображають зміни середовища та вплив факторів, але самі по собі ще не є безпосередньо керованими об'єктами. А загрози відображають конкретні небезпечні стани або події, які прямо впливають на підприємства та їх здатність забезпечувати виконання контрактів, підтримувати платоспроможність, забезпечувати безперервність бізнес-процесів, якість робіт тощо. Саме загрози можуть бути формалізовані через конкретні індикатори, що включені до контурів моніторингу, процедур реагування, відповідальних осіб та інструментів нейтралізації. Отже, у табл. 1 наведено трансформацію глобальних і локальних викликів у загрози.

Проведена трансформація глобальних і локальних викликів у загрози дозволяє перейти від широкого переліку викликів до конкретизованих загроз, які безпосередньо впливають на діяльність підприємств будівельної галузі. Кожна з перелічених загроз має певні наслідки для будівельних підприємств, які згруповано у табл. 2.

Таблиця 2

Загрози для підприємства		Наслідки для діяльності підприємства
№ п/п	Назва	
1	Зупинка (неможливість) виконання робіт (послуг)	Неможливість організації операційних процесів, втрата людино-годин, зрив календарних планів
2	Руйнування об'єктів будівництва	Прямі збитки, переробки, конфлікти із замовниками, страхові та юридичні витрати
3		Порушення операційних процесів та строків здачі об'єктів в експлуатацію, простої техніки й бригад
4	Дефіцит фінансування та нестача обігових коштів	Порушення строків здачі об'єктів в експлуатацію, ризики зупинки робіт через касові розриви, зниження якості робіт (послуг)
5	Дефіцит персоналу	Порушення строків здачі об'єктів в експлуатацію, зниження якості робіт (послуг), зростання непрямих витрат
6	Компетентнісний дефіцит	Порушення строків здачі об'єктів в експлуатацію, зниження якості робіт (послуг), зростання частки переробок та рекламаций, конфлікти
7	Дефіцит електроенергії, палива та енергетичні переври	Порушення строків здачі об'єктів в експлуатацію, зрив технологічних режимів, зростання витрат та вартості будівництва
8	Скорочення попиту, переформатування портфеля замовлень	Падіння купівельної спроможності цільових сегментів, зміна структури замовлень, зниження завантаженості підприємства
9	Зростання вартості матеріалів	Зростання вартості об'єктів, зниження маржинальності, ризик втрати конкурентоспроможності
10	Волатильність вартості будівництва та ризик фінансової дестабілізації проєктів	Перевищення кошторису, зниження рентабельності, зростання вартості кінцевого продукту, контрактні спори
11	Корупційно-адміністративні бар'єри в дозвільно-контрольному контурі	Зростання транзакційних витрат, зрив строків, ризики штрафів / кримінально-правові наслідки, репутаційні втрати
12	Інституційна нестабільність та адміністративний тиск	Затримки / зупинки проєктів, переробка документації, зростання вартості комплаєнсу, контрактні ризики
13	Регуляторно-екологічна невідповідність	Втрата контрактів / тендерів, штрафи / приписи, призупинення робіт, вимушене здороження матеріалів та технологій, зростання тривалості підготовки проєкту
14	Зміна будівельних трендів, зниження ринкової стійкості	Переорієнтація платоспроможних споживачів, зниження замовлень / продаж, необхідність зміни технологій / продуктів / послуг

У межах механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі доцільно виокремити суб'єкти та об'єкти управління, взаємодія яких забезпечує переривання причинно-наслідкового ланцюга трансформації викликів у загрози. Суб'єктами управління в архітектоніці механізму є керівники та працівники структурних підрозділів, які формують, ухвалюють та реалізують управлінські рішення щодо переривання причинно-наслідкового ланцюга трансформації викликів у загрози, а також на нейтралізацію та мінімізацію негативного впливу загроз на діяльність підприємства будівельної галузі. Зокрема до суб'єктів механізму належать власники та керівники (топ-менеджмент) підприємства, заступники керівників та керівники функціональних підрозділів (виробничої, фінансової, маркетингової, інвестиційної та інших), служба економічної безпеки, менеджери проєктів, відповідальні за технічний контроль, комплаєнс тощо. Тобто суб'єкти механізму реалізують безпекозабезпечувальну функцію управління (планування, організацію, мотивацію, контроль, координацію), інтегрованої її в діяльність усіх функціональних підсистем.

Об'єктами механізму забезпечення економічної безпеки є ті елементи системи підприємства будівельної галузі, на які спрямований управлінський вплив з метою запобігання трансформації викликів у загрози та їх реалізації. До об'єктів належать виробничі процеси, фінансові потоки, ринкова позиція та репутація підприємства, ресурсне забезпечення, контрактні зобов'язання, інвестиційні та проєктні рішення, внутрішні регламенти та процедури та інші. Тобто, кожна із загроз (визначених у табл. 1 – 2), трансформується у конкретний вплив саме на ці об'єкти.

Взаємозв'язок між викликами, загрозами, об'єктами та суб'єктами управління можна зобразити у вигляді двох альтернативних причинно-управлінських ланцюгів, що характеризують різні сценарії розвитку подій, зокрема:

- (а) сценарій, за якого суб'єкти управління переривають трансформацію викликів у загрози на ранніх етапах (або превентивний сценарій);
- (б) сценарій, за якого трансформація викликів у загрози відбувається, і суб'єкти управління переходять до локалізації впливу загроз на об'єкти та мінімізації їх наслідків (або реактивний сценарій) (рис. 2).

Якщо суб'єкти управління не забезпечують переривання трансформації викликів у загрози на ранніх етапах, то їх роль зміщується у площину антикризового управління. Тобто, за такого сценарію управлінський вплив спрямовується не на попередження, а на локалізацію наслідків реалізованої загрози. Варто зазначити, що наведені сценарії не є взаємовиключними, і система управління має поєднувати превентивні та реактивні інструменти.

Таким чином ефективність функціонування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі залежить від здатності суб'єктів управління переривати причинно-наслідкового ланцюга трансформації викликів у загрози. Саме внутрішній контур механізму визначає здатність суб'єктів управління своєчасно фіксувати відхилення та ідентифікувати «ранні» сигнали зовнішнього середовища, оцінювати їх потенційну небезпечність та формувати превентивні управлінські рішення. Якщо ж внутрішній контур механізму функціонує не достатньо ефективно, суб'єкти управління вимушені приймати антикризові управлінські рішення та реалізовувати дії, що спрямовані на мінімізацію вже реалізованих загроз.

Рис. 2. Альтернативні причинно-управлінські ланцюги, що характеризують різні сценарії розвитку подій

Вхідною точкою у внутрішній контур механізму є моніторинг викликів на рівні підприємства. Відповідно, у межах механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі критично важливо розглядати не лише перелік глобальних викликів, а також, і причинно-наслідковий ланцюг їх трансформації. Такий підхід дозволяє ідентифікувати на якому етапі управлінська система має переривати ланцюг трансформації за

рахунок підфункцій безпекозабезпечувальної функції. Таким чином у межах підфункцій безпекозабезпечувальної функції (моніторинг, аналітика та оцінювання) забезпечує фіксацію проблем, що виникають під впливом глобальних та локальних викликів, дає змогу оцінити рівень їх трансформації у потенційні загрози, а також є передумовою формування переліку управлінських завдань. Графічну модель результатів реалізації підфункцій безпекозабезпечувальної функції у процесі оцінювання загроз діяльності підприємства представлено на рис. 3.

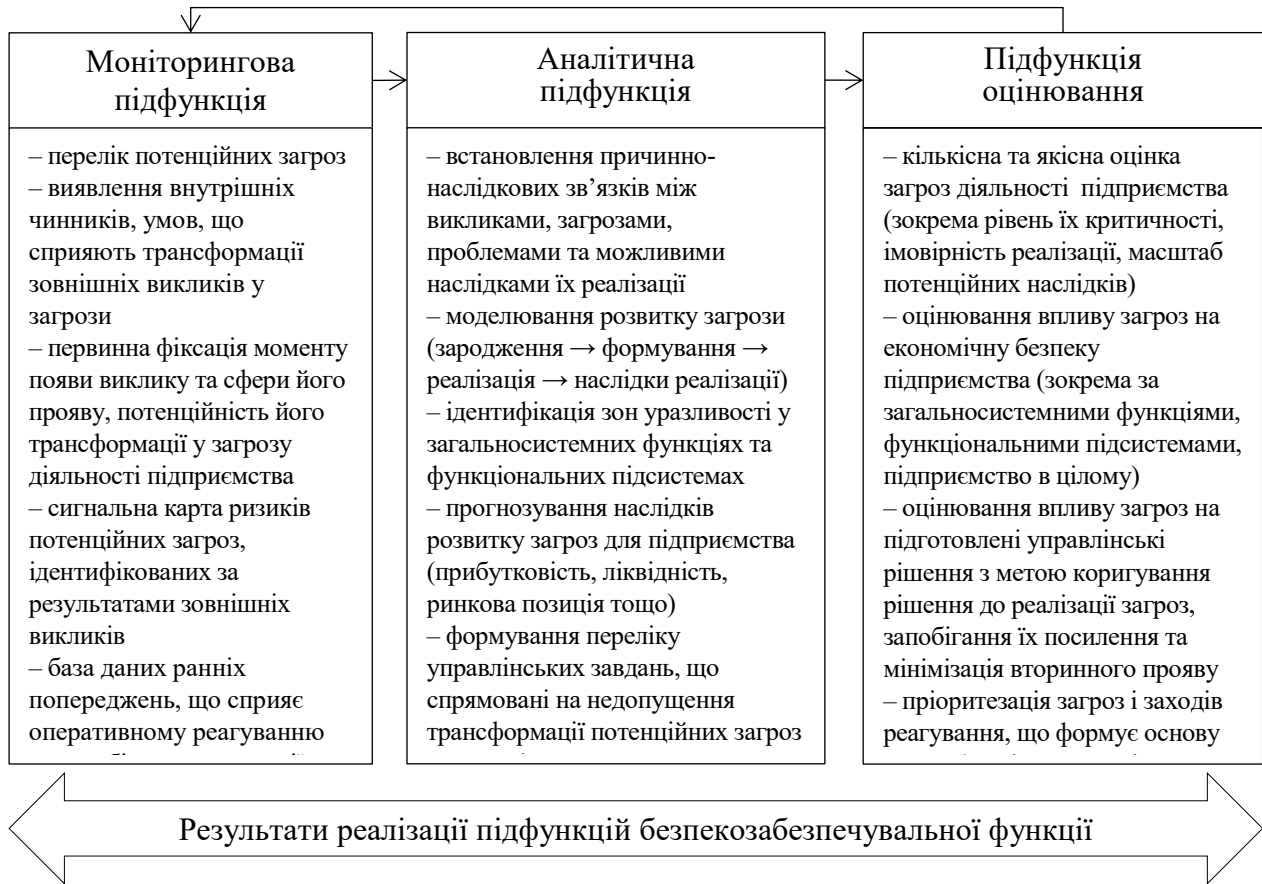

Рис. 3. Графічна модель результатів реалізації підфункцій безпекозабезпечувальної функції в процесі оцінювання загроз діяльності підприємства

Інтеграція безпекозабезпечувальної та управлінської функцій є ключовими у внутрішньому контурі механізму забезпечення економічної безпеки підприємства будівельної галузі, оскільки на цьому рівні відбувається фіксація проблеми (виклику, загрози, наслідків реалізації загрози) та відбувається формування управлінського рішення. Тобто зафіксована проблема набуває статусу управлінського імпульсу, що спонукає переглядати плани, контрактну політику, організаційні процедури, здійснювати перерозподіл ресурсів тощо.

Безпекозабезпечувальна функція на цьому етапі виконує діагностичну та прогностичну роль, а також забезпечує інформаційно-аналітичну основу для ухвалення управлінських рішень. Управлінська ж функція трансформує безпековий сигнал на систему конкретних дій (ініціює планування та перегляд, визначає відповідальних осіб, встановлює строки реалізації, розподіляє ресурси, формалізує рішення у вигляді розпоряджень або програм та інше). У межах системно-функціонального підходу управлінська функція інтегрує безпекові критерії у загальносистемні функції підприємства (виробничу, обслуговування виробництва та відтворення капіталу), тобто управлінські рішення ухвалюються із урахуванням домінуючого критерію – забезпечення економічної безпеки. Реалізація безпекозабезпечувальної та управлінської функцій відбувається за рахунок взаємодії з основними функціональними підсистемами підприємства (маркетингової, фінансової, інноваційної, інвестиційної та кадрової).

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

В межах механізму забезпечення економічної безпеки підприємства суб'єкти ухвалюють управлінські рішення, циклічний управлінський контур реалізації яких наведено на рис. 1. Прийняті управлінські рішення суб'єктами трансформуються у конкретні результати діяльності та спрямовані на цільовий об'єкт впливу, коригування системи, процесів тощо з метою забезпечення стійкого функціонування підприємства. В умовах глобальних і локальних викликів управлінські рішення мають враховувати характер виклику, ступінь (можливість) його трансформації у загрозу та часову чутливість реагування.

Реалізація управлінських рішень у межах механізму починається з їх операціоналізації, яка передбачає деталізацію змісту рішення за рахунок формування плану заходів, строків виконання, призначення відповідальних осіб та регламентації взаємодії між підрозділами. Операціоналізація забезпечує перехід від загальної управлінської логіки до конкретних процедур і алгоритмів дій.

Наступним кроком впровадження управлінського рішення є його реалізація в процесах і підсистемах підприємства, за рахунок загальносистемних функцій та функціональних підсистем управління, що забезпечує інтеграцію безпекозабезпечувальної функції в усі напрями діяльності підприємства будівельної галузі, а також формує системний характер реагування на виклики.

Невід'ємною складовою реалізації управлінських рішень є контроль виконання та вимірювання досягнутого ефекту. Контроль здійснюється через систему KPI, індикаторів економічної безпеки, аналізу відхилень «факт–план», а також моніторингу викликів і загроз. Контроль забезпечує об'єктивну оцінку прогресу реалізації управлінського рішення, своєчасного виявлення відхилень, а також визначення результативності впроваджених заходів.

У разі виявлення відхилень, недостатньої результативності або зміни умов середовища функціонування виникає потреба у коригувальних діях та відбувається актуалізація управлінських рішень. Зміни або відхилення можуть потребувати коригування планів, перегляду ресурсного забезпечення, зміни алгоритмів реалізації, уточнення цілей тощо. У результаті реалізації управлінських рішень забезпечується досягнення цільових параметрів діяльності та підвищення стійкості підприємства. Тому подальші дослідження інструментального забезпечення функціонування представленого механізму є необхідними та актуальними для удосконалення системи менеджменту підприємств будівельної галузі.

Література

1. Гавловська Н., Кривдик М., Рудніченко Є., Зацерковний В. Сучасні технології управління ресурсами промислових підприємств на засадах ощадливого виробництва. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2022. № 5, Т. 1. С. 298–302.
2. Економічна безпека кластерів промислових підприємств : пріоритети та механізми забезпечення : монографія / за наук. ред. Н. І. Гавловської, Є. М. Рудніченко, Л.В. Скоробогатої. Хмельницький : ХНУ, 2021. 263 с.
3. Живко З. Б. Економічна безпека підприємства: сутність, механізми забезпечення, управління : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2012. 256 с.
4. Ілляшенко О. В. Механізми системи економічної безпеки підприємства. Лисичанськ : «КИТ-Ль», 2015. 362 с.
5. Козаченко Г. В., Погорелов Ю. С. Загроза діяльності підприємства як імперативне поняття економічної безпекології мікрорівня. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 1(53). С. 161–170.
6. Тульчинська С. О., Солосіч О. С. Концептуальні засади забезпечення економічної безпеки підприємництва в умовах воєнного стану. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2022. № 3 (79). С. 97–102.
7. Havlovska N., Matiukh S., Asamoah-Kyeremeh J., Rudnichenko Y., Lopatovskiy V. Marketing Tools to Ensure the Economic Security of the Enterprise: Assessment and Modelling. *TEM JOURNAL – Technology, Education, Management, Informatics*. 2025. Vol. 14(4). P. 3320–3330.
8. Притис В. І. Умови реалізації безпекоорієнтованого управління підприємствами з урахуванням існуючих загроз. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 453–459.

References

1. Havlovska N., Kryvydyk M., Rudnichenko Ye., Zatserkovnyi V. Suchasni tekhnologii upravlinnia resursamy promyslovykh pidpriemstv na zasadakh oshchadlyvoho vyrobnytstva. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic sciences*. 2022. № 5, Т. 1. S. 298–302.
2. Ekonomichna bezpeka klasteriv promyslovykh pidpriemstv : priorityty ta mekhanizmy zabezpechennia : monohrafiia / za nauk. red. N. I. Havlovskoi, Ye. M. Rudnichenka, L. V. Skorobohatoi. *Khmelnytskyi : KhNU*, 2021. 263 s.
3. Zhyvko Z. B. Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist, mekhanizmy zabezpechennia, upravlinnia : monohrafiia. *Lviv : Liha-Pres*, 2012. 256 s.
4. Illiashenko O. V. Mekhanizmy systemy ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva. *Lysychansk : «KYT-L»*, 2015. 362 s.
5. Kozachenko H. V., Pohorelov Yu. S. Zahroza diialnosti pidpriemstva yak imperatyvne poniattia ekonomichnoi bezpekologii mikrorivnia. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*. 2019. № 1(53). S. 161–170.
6. Tulchynska S. O., Solosich O. S. Kontseptualni zasady zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemnytstva v umovakh voiennoho stanu. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia*. 2022. № 3 (79). S. 97–102.
7. Havlovska N., Matiukh S., Asamoah-Kyeremeh J., Rudnichenko Y., Lopatovskiy V. Marketing Tools to Ensure the Economic Security of the Enterprise: Assessment and Modelling. *TEM JOURNAL – Technology, Education, Management, Informatics*. 2025. Vol. 14(4). P. 3320–3330.
8. Prytys V. I. Umovy realizatsii bezpekoorientovanoho upravlinnia pidpriemstvamy z urakhuvanniam isnuichykh zahroz. *Biznes Inform*. 2020. № 3. S. 453–459.